

هپارین (Heparin sodium):

طبقه بندی فارماکولوژیک: ضد انعقاد

فراورده ژنریک ایران: injection: 5000/ml

اندیکاسیونها:

درمان و پیشگیری آمبولی و DVT، پروفیلاکسی آمبولی بعد از MI، جراحی قلب باز، انعقاد منتشر داخل عروقی DIC، آنژین صدری ناپایدار.

فارماکودینامیک و فارماکوکینتیک:

مکانیسم اثر: اثر ضد انعقادی: باعث افزایش تشکیل کمپلکس آنتی ترومبین III - ترومبین و در نتیجه غیرفعال شدن ترومبین و جلوگیری از تبدیل فیبرینوژن به فیبرین می گردد. نیمه عمر: ۲-۱ ساعت (با افزایش دوز دارو، نیمه عمر دارو نیز افزایش می یابد) در تزریق زیر جلدی شروع اثر ۶۰-۲۰ دقیقه بعد از تزریق است. در تزریق وریدی شروع اثر فوری است. دفع: مقدار ناچیزی از دارو بدون تغییر از راه ادرار دفع می شود.

تداخلات دارویی:

خطر بروز خونریزی به دنبال مصرف همزمان این دارو با داروهایی که بر فعالیت پلاکت ها اثر می گذارد مثل آسپیرین، داروهای ضدالتهابی غیر استروئیدی و دیپیریدامول و داروهای ترومبولیتیک مثل استرپتوکیناز یا اروکیناز افزایش می یابد. هپارین روی نتیجه تست کنترل زمان پروترومبین مورد استفاده جهت بررسی واکنش بدن به وارفارین اثر می گذارد.

عوارض جانبی: خونریزی، ترومبوسیتوپنی (در ۲۵ درصد بیماران که تحت درمان با هپارین برای اولین بار قرار می گیرند هپارین با فاکتور ۴ پلاکتی باند می شود و یکسری آنتی بادی بر علیه این کمپلکس به وجود می آیند. ۵ تا ۱۰ درصد از این ۲۵ درصد اگر مجدد تحت درمان با هپارین قرار گیرند دچار ترومبوسیتوپنی ناشی از هپارین HIT می شوند. کاهش ۵۰ درصد یا بیشتر پلاکت نسبت به قبل از شروع هپارین دیده می شود.) درد خفیف، تحریک بافتی و اکیوز. سندرم لخته سفید که یک نوع ترومبوز شریانی است. در صورت خونریزی یا تشکیل ترومبوز جدید مصرف دارو باید قطع شود.

توجهات بالینی

تجویز و نگهداری دارو:

- قبل از شروع تجویز دارو، تست های انعقادی بیمار را کنترل نمائید.
- در هنگام تزریق زیر جلدی، ناحیه را ماساژ نداده و اسپیره نکنید.
- از تزریق دارو در شعاع ۵ سانتی متری ناف خودداری کنید.

پیگیری و بررسی تاثیر دارو: قبل از شروع درمان و سپس در فواصل منظم در خلال درمان تست های انعقادی، CBC و شمارش پلاکت ها به عمل آورید.

به طور معمول دوز دارو باید به نحوی تنظیم شود که PTT بیمار به سطح ۲/۵-۱/۵ برابر کنترل طبیعی برسد. علائم حیاتی بیمار را به دقت کنترل کنید.

در هنگام تجویز دارو آنتی دوت اختصاصی آن پروتامین سولفات باید در دسترس باشد.

آموزش به بیمار: به بیمار بیاموزید در طی دوره درمان با این دارو از انجام فعالیت هایی که موجب آسیب می شود پرهیز نموده و از مسواک های نرم استفاده کند. به بیمار توصیه نمائید بروز هر نوع علامت مربوط به خونریزی یا خون مردگی غیر عادی را سریعاً به پزشک اطلاع دهد. به بیمار توصیه نمائید در طی درمان با این دارو از مصرف خودسرانه و بدون تجویز پزشک آسپرین و ایبوپروفن خودداری کند.

را مصرف و دوزاژ:

اگر هیپارین به صورت انفوزیون با پمپ باشد باید ۱۰۰۰۰ واحد هیپارین را در سرنگ ۵۰ سی سی کشیده و حجم سرنگ را با نرمال سالین استریل به ۵۰ سی سی برسانید. حالا هر ۱ سی سی برابر با ۲۰۰ واحد از هیپارین است. مثلاً اگر دستور ۱۰۰۰ واحد در ساعت انفوزیون را داشته باشیم عدد پمپ را باید روی عدد ۵ بگذاریم.

انفوزیون هیپارین با میکروست: هرگاه برای انفوزیون هیپارین ۱۰۰۰۰ واحد هیپارین در ۱۰۰ سی سی میکروست حل کردید تعداد قطرات تنظیمی همان مقدار دستور داده شده پزشک در ساعت است فقط با حذف دو رقم سمت راست آن. مثلاً اگر دستور ۵۰۰ واحد در ساعت است ۵ قطره در دقیقه یا اگر دستور ۱۰۰۰ واحد در ساعت است ۱۰ قطره در دقیقه.